

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΗΝ ΕΚΦΡΑΣΗ-ΕΚΘΕΣΗ

Όν/μο.....

Β' Λυκείου
27/01/2013

Α.ΚΕΙΜΕΝΟ : Η ΑΠΕΛΠΙΣΙΑ ΓΕΝΕΣΙΟΥΡΓΟΣ ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

Από το 2006 (έρευνα ΕΚΚΕ) η σχολική βία στη χώρα μας περιλαμβάνει καταστροφές σχολικού εξοπλισμού , βανδαλισμούς , πρόκληση σωματικών βλαβών , λεκτικές προσβολές , εκφοβισμούς και αποκλεισμούς από τις παρέες .Στα αστικά κέντρα εμφανίζεται το μεγαλύτερο ποσοστό .Μαθητές με χαμηλή βαθμολογία εμπλέκονται περισσότερο σε παρόμοια περιστατικά είτε ως θύτες ως θύματα .Τα αγόρια είναι συχνότερα δράστες και θύματα σχολικού εκφοβισμού με εξαίρεση τη περίπτωση σεξουαλικής προσβολής , όπου θύματα είναι κυρίως τα κορίτσια .

Η σχολική βία ως βία «που εκφράζει αίτημα» χρειάζεται πάνω απ'όλα μία απάντηση ανοχής , διαλόγου , στήριξης και διαθεσιμότητας και όχι εύκολες ακυρωτικές λύσεις τύπου «αποδιοπομπαίου τράγου» . Στόχος του κάθε σχολείου και της εκπαίδευσης είναι η κοινωνικοποίηση των μαθητών και η ανάδειξη της ατομικότητας μέσα από τη **συλλογικότητα** , τη συνεργασία της ομάδας , την αποδοχή του διαφορετικού . Ο στόχος αυτός δεν επιτυγχάνεται , γιατί απλούστατα δεν έχει τεθεί ποτέ . Το υπάρχον εκπαιδευτικό σύστημα αδυνατεί να κάνει την αυτοκριτική του και να εκσυγχρονιστεί απαντώντας στην ανάγκη δημιουργίας ενός ομαδο-συνεργατικού συστήματος εκπαίδευσης , όπου ο ρόλος του μαθητή θα **μεταβληθεί** από μία παθητική στάση ατομικής αποδοχής γνώσεων σε μία ενεργητική αναζήτηση και επεξεργασία γνώσεων , έκφρασης ιδεών και συναισθημάτων σε ομαδική βάση .

Το κυρίαρχο εκπαιδευτικό σύστημα με τη **στείρα** και άκριτη αποστήθιση της διδακτέας ύλης οδηγεί στην τυποποίηση της γνώσης και στην αδυναμία να αναπτύξει ο μαθητής μία προσωπική σχέση με αυτή και μέσω αυτής με τους συμμαθητές του .Το γεγονός αυτό ακυρώνει τους νέους και τους οδηγεί σε σταδιακή συρρίκνωση της εικόνας εκτίμησης του εαυτού τους , σε αδυναμία να εκφράσουν τη ματαίωση και το θυμό τους . Η ανεπάρκεια και η κρίση του εκπαιδευτικού συστήματος οδηγεί σε διάφορα επεισόδια (βίαιες συμπεριφορές και συγκρούσεις) που

αναδεικνύουν τις δυσκολίες κοινωνικοποίησης και ενσωμάτωσης των μαθητών .Έτσι η σχολική βία αναγορεύεται σε αίτημα-πρόφαση-αντίδραση .

Το σχολικό περιβάλλον , για να αποκτήσει πρωτίστως σχέσεις συνοχής , αλληλεγγύης και ανθρωπισμού , πρέπει να εκπαιδεύει στο πλαίσιο της ομάδας και όχι να οδηγεί στην αναπαραγωγή ενός εκπαιδευτικού μονόδρομου με στόχο τη βαθμολογική αξιολόγηση του μαθητή από το δάσκαλο όπως γίνεται σήμερα . Ένα ομαδο-συνεργατικό σύστημα εκπαίδευσης **αποβλέπει** στο να κινητοποιήσει το μαθητή με την ενεργητική ισότιμη συμμετοχή του στο πλαίσιο της μαθηματικής ομάδας με στόχο την κριτική επεξεργασία , κατανόηση , παρουσίαση και αφομοίωση της διδακτέας ύλης .Ο ρόλος του καθηγητή παραμένει το ίδιο αναγκαίος και σημαντικός , καθώς κατευθύνει και συντονίζει τις μαθητικές ομάδες στα νέα τους καθήκοντα , αξιολογεί και εμπλουτίζει το έργο τους .Η ανάπτυξη δυναμικής στο πλαίσιο μιας σχολικής ομάδας απαντά στις πρωταρχικές και επιτακτικές ανάγκες των νέων για επικοινωνία , αυτοπραγμάτωση , δημιουργική έκφραση και αυτοαξιολόγηση .

Ασφαλώς , η βία των μαθητών και των νέων έχει πολλές αιτίες πέραν της **μονοδιάστατης** σχολικής φίμωσης που υφίστανται. Παράγοντες,όπως η οικογενειακή αποξένωση , η έλλειψη σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης , οι απρόσωπες σχέσεις γειτονίας , το έλλειμμα φυσικού και κοινωνικού ζωτικού χώρου , η αλλοτρίωση και παθητικοποίηση των ηλεκτρονικών παιχνιδιών , της τηλεόρασης και των Η/Υ , η μαζική προβολή και η ηρωοποίηση της βίας , η αύξηση της φτώχειας , της εγκληματικότητας και του κοινωνικού ρατσισμού αποτελούν μερικές από τις βασικότερες αιτίες της νεανικής και σχολικής βίας .Όμως το σχολείο είναι το βασικό εργαστήριο διάπλασης των νέων ανθρώπων και το ουσιαστικότερο μέσο παρέμβασης που διαθέτει η κοινωνία για την ισορροπημένη και υγιή ψυχοσωματική ανάπτυξη τους .Εάν δεν αξιοποιηθεί σωστά ο εργαλειακός του χαρακτήρας-κλειδί , τότε η νεολαία και η κοινωνία δεν θα μπορέσουν να αναπτύξουν αντιστάσεις στην κλιμακούμενη βία .

(Μίτση Σχοινά ,
κλινική ψυχολόγος-ψυχοθεραπεύτρια , διασκευή , από το διαδίκτυο)

B. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ :

A. Να συντάξετε την περίληψη του κειμένου σε 80-100 λέξεις.

(Μov. 25)

B1. « Το σχολικό περιβάλλον , για να αποκτήσει πρωτίστως σχέσεις συνοχής , αλληλεγγύης και ανθρωπισμού , πρέπει να εκπαιδεύει στο πλαίσιο της ομάδας και όχι να οδηγεί στην αναπαραγωγή ενός εκπαιδευτικού μονόδρομου με στόχο τη βαθμολογική αξιολόγηση του μαθητή από το δάσκαλο όπως γίνεται σήμερα»

Να αναπτύξετε το περιεχόμενο της παραπάνω φράσης σε 80-100 λέξεις .

(Μov. 12)

B2.α. Να βρεθούν τα δομικά μέρη της τρίτης παραγράφου του κειμένου (Το κυρίαρχο εκπαιδευτικό σύστημα.....αίτημα-πρόφαση-αντίδραση)

(Μov. 3)

β. Να βρεθεί ο τρόπος ανάπτυξης της ίδιας παραγράφου .

(Μov. 3)

B3. «Εάν δεν αξιοποιηθεί σωστά ο εργαλειακός του χαρακτήρας-κλειδί, τότε η νεολαία και η κοινωνία δεν θα μπορέσουν να αναπτύξουν αντιστάσεις στην κλιμακούμενη βία». Να αναγνωριστεί το είδος της σύνταξης στην παραπάνω περίοδο και να μετατραπεί στην άλλη.

(Μov. 7)

B4.α. Να γράψετε μία συνώνυμη λέξη για κάθε μια από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου : συλλογικότητα , μεταβληθεί, στείρα , αποβλέπει , μονοδιάστατης .

(Μov. 5)

β. Να γράψετε τη σημασία των παρακάτω διαρθρωτικών λέξεων που εξασφαλίζουν τη συνοχή του κειμένου που σας δίνεται :

Γιατί , Έτσι , Ασφαλώς , Όμως , Εάν

(Μov.5)

Γ. Παραγωγή λόγου:

Σε ένα άρθρο που πρόκειται να δημοσιευθεί στη σχολική σας εφημερίδα αποφασίζετε να αναφερθείτε στα αίτια που ευθύνονται για την έξαρση της ενδοσχολικής βίας αλλά και να προτείνετε τρόπους-δραστηριότητες μέσω των οποίων το σχολείο μπορεί να καλλιεργήσει ένα πνεύμα ομαδικότητας και συνεργασίας μεταξύ των μαθητών . (400-500 λέξεις)

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ(ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ)****A. Περίληψη**

Η αρθρογράφος αναφέρεται στο πρόβλημα της ενδοσχολικής βίας , του οποίου την έξαρση επιβεβαιώνουν έρευνες .Υποστηρίζει πως το παρωχημένο εκπαιδευτικό σύστημα παθητικοποιεί το μαθητή και δεν ευνοεί τη συνεργασία .Έτσι , οι νέοι , αδυνατώντας να αναπτύξουν διαπροσωπικές σχέσεις και έχοντας χαμηλή αυτοεκτίμηση , καταφεύγουν στη βία .Στην άμβλυνση του προβλήματος αυτού θα μπορούσε να συμβάλει ένα «ομαδο-συνεργατικό» μάθημα κατά το οποίο ο καθηγητής , λειτουργώντας ως καθοδηγητής , θα οδηγούσε το μαθητή στην αυτενέργεια .Τέλος , επισημαίνει πως η κοινωνική κρίση και η κρίση του θεσμού της οικογένειας ευνοούν την έξαρση της ενδοσχολικής βίας , τονίζοντας την ανάγκη παρέμβασης του σχολείου για τον περιορισμό της .

B1. Το εκπαιδευτικό σύστημα χρειάζεται να αποσκοπεί στην εξέλιξη της προσωπικότητας του μαθητή και όχι στη στείρα απομνημόνευση. Η αντίφαση αυτή που διαφαίνεται ανάμεσα στο σκοπό του σχολείου και την κακώς εννοούμενη εφαρμογή του , δημιουργεί μείζον πρόβλημα , καθώς η κοινωνικοποίηση του μαθητή είναι προϋπόθεση για την ένταξή του στην κοινωνία και για την εξασφάλιση της συνοχής στη μαθητική ομάδα .Αποτρεπτικός παράγοντας για την ομαλή αυτή ενταξιακή διαδικασία είναι η άγονη αξιολόγηση η οποία οδηγεί στη χρησιμοθηρική αντιμετώπιση των γνώσεων .Συνεπώς , η ευγενής άμιλλα θα πρέπει να είναι παρωθητικό στοιχείο για την εξάλειψη της βαθμοθηρικής στάσης του μαθητή .

B2. α) Θεματική Περίοδος : «Το κυρίαρχο εκπαιδευτικό σύστημα..... συμμαθητές του .»

Λεπτομέρειες : «Το γεγονός αυτό ακυρώνει τους νέους..... των μαθητών .»

Κατακλείδα : «Έτσιαντίδραση»

β) Η παράγραφος αναπτύσσεται με τη μέθοδο του αιτίου-αποτελέσματος .Αίτιο αποτελούν τα χαρακτηριστικά του

εκπαιδευτικού συστήματος : « στείρα και άκριτη αποστήθιση της διδακτέας ύλης» .Αποτέλεσμα αποτελεί η τυποποίηση της

γνώσης , η αδυναμία κοινωνικοποίησης του μαθητή και η ανάδειξη της σχολικής βίας : «οδηγεί στην τυποποίηση με τους συμμαθητές του» , «οδηγεί σε διάφορα επεισόδιαμαθητών».

B3. «Εάν δεν αξιοποιήσει το σχολείο σωστά τον εργαλειακό του χαρακτήρα-κλειδί , τότε από την νεολαία και την κοινωνία δεν θα μπορέσουν να αναπτυχθούν αντιστάσεις στην κλιμακούμενη βία»

B4. α) συλλογικότητα : ομαδικότητα , συνεργατικότητα
 μεταβληθεί : τροποποιηθεί , αλλάξει
 στείρα : άγονη , άκαρπη
 αποβλέπει : αποσκοπεί , στοχεύει
 μονοδιάστατης : μονοσήμαντης , μονόπλευρης

β) γιατί : αιτιολόγηση
 έτσι : συμπέρασμα
 ασφαλώς : επιβεβαίωση
 όμως : αντίθεση
 εάν : υπόθεση

Γ. Ενδεικτικός τίτλος : «ΕΠΙ-ΒΙΩΝΟΝΤΑΣ» ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ : Αφόρμηση από ένα θέμα της επικαιρότητας .

Πρώτο ζητούμενο : ΑΙΤΙΑ

- Η κρίση του θεσμού της οικογένειας (απουσία , ανοχή....)οδηγεί στην εσφαλμένη κοινωνικοποίηση του νέου και στην ελλιπή αγωγή.
- Τα συμπλέγματα κατωτερότητας του ατόμου ωθούν στην έντονη ανάγκη για αυτοεπιβεβαίωση μέσω της επίδειξης ισχύος .
- Το ψυχολογικό κλίμα του σχολείου (εξετασιοκεντρικό σύστημα , βαθμοθηρία , ανταγωνιστικός χαρακτήρας) και οι κοινωνικές ανισότητες στον χώρο ξεσηκώνουν τις βίαιες αντιδράσεις των νέων, οι οποίοι είναι από τη φύση τους επαναστατικοί.
- Το σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα προωθεί την τυποποίηση της

γνώμης έναντι της ουσιαστικής αγωγής .

- Ο μιμητισμός λανθασμένων προτύπων και ξενόφερτου τρόπου ζωής
- Τα ΜΜΕ , τα ηλεκτρονικά παιχνίδια και το διαδίκτυο οδηγούν σε μια σταδιακή εξοικείωση με σκληρές βίας .
- Τα κοινωνικά προβλήματα (φτώχεια , ανεργία...) μιας κοινωνίας που δεν ανταποκρίνεται στις νεανικές προσδοκίες ενισχύουν τις αντικοινωνικές συμπεριφορές .
- Ο αστικός τρόπος ζωής , η αποκοπή από το φυσικό περιβάλλον , η καταπίεση από την έλλειψη ελεύθερου χρόνου .

Δεύτερο ζητούμενο : ΤΡΟΠΟΙ-ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Προώθηση του δημοκρατικού χαρακτήρα του σχολείου που θα οπλίζει τον νέο με τις αρχές του ανθρωπισμού και θα αποσκοπεί στην ουσιαστική διαπαιδαγώγηση και κοινωνική αγωγή .Όχι στείρα γνώση αλλά υγιή πρότυπα ζωής .
- Διαλεκτική σχέση εκπαιδευτικών-μαθητών .
- Εκσυγχρονισμός της εκπαιδευτικής διαδικασίας με βάση τις σύγχρονες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις (ομαδοσυνεργατική μέθοδος διδασκαλίας...)
- Ουσιαστική διδασκαλία των τεχνών (μουσική , εικαστικά...) , ώστε να χαλιναγωγούνται τα πάθη και να εξημερώνονται τα ήθη .
- Ίδρυση βιβλιοθηκών , αθλητικών χώρων με στόχο τη δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου .
- Οργάνωση πολιτιστικών δρώμενων (θεατρικές ομάδες , χορωδία, εκθέσεις ζωγραφικής –φωτογραφίας.....) και προώθηση της συνεργασίας των μαθητών μέσα σε ομάδες , ώστε να αμβλύνονται οι αντιθέσεις .
- Διοργάνωση ημερίδων-προγραμμάτων για την ευαισθητοποίηση της οικογένειας .

ΕΠΙΛΟΓΟΣ : Συμπέρασμα , ανακεφαλαίωση